

คำแนะนำสำหรับแพทย์

เมื่อมีผู้ป่วยวัณโรคประเภทล้มเหลว (Failure) ในโรงพยาบาลพื้นที่เขต 11

คำแนะนำนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้แพทย์ในโรงพยาบาลเครือข่ายทุกอำเภอของจังหวัดในพื้นที่เขต 11 ได้มีแนวทางให้การจัดการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคประเภทล้มเหลวอย่างมีประสิทธิภาพแบบ One-stop service ที่โรงพยาบาลระดับอำเภอ โดยไม่จำเป็นต้องส่งผู้ป่วยทุกราย¹ไปที่โรงพยาบาลแม่ข่ายระดับจังหวัดหรือที่โรงพยาบาล/สถานพยาบาลขนาดใหญ่อื่นๆ อันจะเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายและการเสียเวลาโดยไม่จำเป็นของผู้ป่วยและครอบครัว และเพื่อให้มีการประสานงานการทำ DOT (Directly-Observed Treatment) โดยเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพแก่ผู้ป่วยวัณโรคประเภทล้มเหลวนี้ทุกรายภายในเครือข่ายอำเภออย่างมีประสิทธิภาพที่สุด แพทย์ประจำโรงพยาบาลระดับอำเภอจึงควรให้การจัดการดูแลรักษาอย่างครบวงจรที่โรงพยาบาลระดับอำเภอนั้นๆ ได้เอง โดยมีคำแนะนำดังต่อไปนี้

1. แพทย์ต้องมั่นใจว่าผู้ป่วยวัณโรคนั้นเป็นประเภทล้มเหลว (Failure) จริง โดยต้องมีผลตรวจเสมหะ AFB (Acid-fast bacilli) เป็นบวกอย่างน้อย 2 ครั้งเสมอ และแพทย์ควรวิเคราะห์หาปัจจัย/สาเหตุเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องซึ่งทำให้เกิดการรักษาล้มเหลวในครั้งนี้
2. แพทย์ดำเนินการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ชั้นสูตของโรงพยาบาลของท่าน เพื่อดำเนินการจัดเก็บส่งเสมหะผู้ป่วยเพื่อเพาะเชื้อวัณโรคและทดสอบความไวต่อยาวัณโรค โดยเจ้าหน้าที่ชั้นสูตของโรงพยาบาลจะประสานงานโดยตรงกับกลุ่มวัณโรค (กองวัณโรค เดิม) ที่กรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินการต่อไป
3. แพทย์พิจารณาสูตรยาที่จำเป็นต้องใช้ยาวัณโรคสำรองได้เอง หรืออาจพิจารณาปรึกษาอายุรแพทย์หรือแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคทรวงอกของโรงพยาบาลแม่ข่ายระดับจังหวัดของท่าน หรืออาจศึกษาจากเอกสารต่างๆ ด้านวิชาการวัณโรคก็ได้ การเลือกใช้สูตรยาใดถือเป็นการตัดสินใจตามดุลยพินิจและเป็นความรับผิดชอบของแพทย์ผู้รักษาเอง² และหากมีปัญหาใดๆ ระหว่างการรักษา แพทย์ผู้ให้การดูแลสามารถปรึกษากับโรงพยาบาลแม่ข่ายระดับจังหวัดได้
4. แพทย์มอบหมายให้เจ้าหน้าที่คลินิกวัณโรคของโรงพยาบาลดำเนินการเบิกยาวัณโรคที่ต้องใช้จาก สคร. 11 (สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครศรีธรรมราช) ต่อไป
5. แพทย์ต้องมั่นใจว่าผู้ป่วยวัณโรคทุกรายที่ได้รับการรักษาด้วยยาวัณโรคสำรอง ได้รับการทำ DOT อย่างจริงจังโดยเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพ.

1 ยกเว้นกรณีผู้ป่วยวัณโรคบางรายที่มีอาการป่วยหนักซึ่งจำเป็นต้องส่งไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลแม่ข่ายระดับจังหวัด

2 แพทย์ควรประเมินสภาพผู้ป่วยวัณโรคทุกรายก่อนการรักษา (Pre-treatment assessment) ด้วยตามความเหมาะสม